

I faktem jest, że w naszym kraju nauki ścisłe i jego popieranie należy w pierwszym rzędzie do rządu. Wskazując na to, że to jednak uniwersytety winny również poświęcać się przede wszystkim teorii, to nie tylko w celu ^{teoretycznej} nauki, ale również w celu przygotowania i wykorzystania przyszłych pracowników naukowych. Zarazem winny one wykonywać także i potrzebne praktyczne wykształcenie się zawodowe. Do osiągnięcia celu pierwszego służą: wykłady teoretyczne, ćwiczenia naukowe, ćwiczenia i instytuty dla prac teoretycznych i seminarja. Mają one być przede wszystkim miejscem dla studentów, którzy chcą się poświęcić wysoce teoretycznemu studium naukowemu i osiągnąć stopień akademicki (doktorat) dla celów praktycznych mają być natomiast wykłady obowiązkowe na każdym wydziale oraz z obserwacją i ograniczeniem.

Pierwsza i druga strona działalności uniwersytetów ma się więc od siebie oddzielić. Dla braku sit, drugi raz nie wystarczy na potrzeby wykształcenia zawodowego, które nie powinno być odłączone od ogólnej nauki. Dla tego i ci, którzy poświęcają się w uniwersytetach studium praktycznemu winni być obawiani do studium pierwszostopniowego wykładać wysoce teoretyczne jak również do brania udziału w ćwiczeniach z instytutów naukowych i seminarjów.

Popularyzowanie nauki nie jest zadaniem uniwersytetów, lecz w interesie działalności popularyzatorskiej winna się ona odbywać pod nadzorem uniwersytetów, które mają zwracać uwagę na to, aby popularizacja nie pękła na łony niewłaściwe i niezgodne z prawami nauki. O ile od czasu pod kontrolą uniwersytetów urządzenie wykładać popularnym językiem naukę, nie da się przeprowadzić, musiałby uniwersytety i na to pole rozszerzyć swoje działania, gdyż wykłady przez nie urządzone byłyby od razu wyprzedzone przez uchylę lub przynajmniej w pewnej mierze uniwersyteckim systemem naukowym.

Jak szkolnictwo ludowe winno być tak urządzone, aby mogło ^{dalej} przygotować materiały odpowiedni dla szkół średnich, tak również szkoły średnie nie zawodowe winny dawać także pewną wykształcenie, któreby mogło wystarczyć dla przeciętnej inteligencji w społeczeństwie jak również była odpowiednim przygotowaniem do dalszych wyjazdów a w szczególności także uniwersytetów. W tej mierze w planie nauki szkół średnich należałoby uwzględnić przede wszystkim przedmioty ze strony medycyny, prawa i ogólnych nauk, które należałoby przede wszystkim uprawiać. To wszystko na uniwersytecie było by teraz amatorskie należałoby rozstrzygnąć, na jakim poziomie i w ten sposób, że tak gimnazja klasyczne jak realne, jak również szkoły realne dawać mają możliwość zapisania się na uniwersytety, i tak dalej.

starożytności prawa i medycyny, turkowie historyi i języków nowożytnych
niezbędne na huc' wykazacze są znajomości języka łacinińskiego
ale ^{starożytności} ~~wykazacze~~ na wybitnie teolog'icznym, turkowie ^{nowożytnych} ~~starożytnych~~ z zakresu
filozofii i języków klasycznych i ^{antycznych} ~~starożytnych~~ znajomości języka greckiego.
Sprawa kształcenia nasierzejsze należy do wy-
ższych specyjalnych

Nacelnem zadaniem Uniwersytetu powinno być pie-
legnowanie ^{rozwijanie} wszystkich gałęzi nauk w najogólniejszym
znaczeniu, a więc przede wszystkim popieranie badań
twórczych i wdrażanie w tym kierunku młodszych
adeptów bez względu na ramy ścisłejszy lub praktyczny,
któremu się ci poświęcają lub poświęcić zamierzają. -

Tak pojęty Uniwersytet (Universitas scientiarum)
powinien obejmować nieograniczoną liczbę katedr
o ogólniejszym lub ciśniejszym zakresie, należycie upo-
rządkowanych w środki materialne i naukowe, zaopatrzonych
w pracownie, biblioteki podręczne, seminaria itp. O
potrzebie tworzenia nowych katedr decydowałyby z jednej
strony potrzeba zastąpienia pewnych działów nauki, z
drugiej zaś strony przypadkowa obecność badaczy - specya-
listów o wybitnym pewnym kierunku pracy twórczej.
Dla przykładu wymienimy jako takie katedry ogólniejsze
lub specjalniejsze: historia powszechna, historia pewnego
narodu lub pewnej epoki, literatura (i jej różne działy
i kierunki), ekonomika, filozofia, historia porównawcza
ustrojów państwowych, chemia, fizyka, geofizyka,
matematyka, anatomia człowieka, zoologia, fizjologia,
lingwistyka porównawcza i genetyczna itd. itd.

Tak pojmowany uniwersytet nie powinien się dzielić
na tak odrębne wydziały, jak obecnie, ponieważ nie
będzie on wyrabiał urzędników, adwokatów, lekarzy,
duchownych ani nauczycieli, lecz tylko będzie ułatwiał
wychowanie i przygotowanie do badań wyjątkowo nauko-
wych i twórczych. Co najmniej moinaby przeprowadzić
pewne ugrupowanie naturalne ~~na dwa lub więcej wy-~~
~~działów~~ nie wedle ramów, lecz wedle pokrewieństwa i
współności metod badawczych np. na ~~wydział~~ ^{gałęź} nauk hu-
manistycznych i ścisłych, ~~albo na wydział nauk społecznych,~~
~~historyczno-literackich, ścisłych i biologicznych, - lecz bez~~
~~ścisłego odgraniczenia ich od siebie podobnie jak we Francji,~~
~~gdzie wyróżnia się tylko "faculté" (franc. "lettres" i "sciences").~~

Kiedy z tych profesorów byłby przedwysztukiem bada-
ciem naukowym na polu swej specjalności, a kol-
legia jego byłaby szkołą specjalistów w dziedzinie
pracy twórczej. Byłaby to więc szkoła np. chemików,
historyków, lingwistów, fizjologów, archeologów, eko-
nomistów itp., a nie np. adwokatów, nauczycieli,
lekarzy itp. —

Poratem jednak mogą powstać w związku z takim
Uniwersytetem twórczym dotychczasowe wydziały rawo-
dowe, jak wydział teologiczny, prawny i lekarski,
a nawet mogłyby się przyłączyć do Uniwersytetu wy-
działy lub studia dalsze, jak szkoły nauczycielskie
techniczne, górnicze, weterynaryjne, rolnicze itp.

Te wydziały i studia rawodowe musiałyby mieć
w przeciwstawieniu do poprzednio wymienionych, pro-
gramy studiów szeregowe, opracowane wedle ob-
wiązkowych lat, półroczy, wykładów i ćwiczeń. —

Gdy dzisiejsze wydziały teologiczne, prawne i lekarskie,
a nadto osobne szkoły i akademie techniczne, gór-
nicze, rolnicze itp. mają mniej lub więcej szeregowe
programy kolegiów, i studiów i egzaminów, to
gruntownej reformy wymagać będzie organizacja
studiów dla kandydatów na nauczycielskie szkoły
średnich.

Nie ulega wątpliwości, że dzisiejsze Wydziały filo-
zoficzne najbardziej zbliżone są swym składem i
charakterem do owego na wstępie wspomnianego
idealu uniwersyteckiego. Ale właśnie dla tego nie
odpowiadają one potrzebom kandydatów nauczycielskich,
którzy mają rawrze, albo za mało, albo za wiele na-
terytatu naukowego do przeobrażenia.

Profesor, który wgranica swe myślaty dla potrzeb
nauczycieli, uszczupla swe rawanie pracy twórczej. —

Sieradziński posiada trudności potrzebne celów wyższej nauki z celami
 zawodowego kształcenia medycznego. W zakresie nauk lekarskich i innych
 zagadnień instytucja zajmująca się wykształcaniem badawcami naukowymi,
 nie stojąc w związku z Uniwersyteciem, która dla nauki ścisłej
 nie wydaje wiele. Profesorowie bynajmniej nie poświęcają obowiązkom
 dydaktycznym, niechcącby ^{im} dla osób organizujących naukę
 umożliwić wybrane oddziały i prace naukowe. Byłoby moim obowiązkiem
 w ramach powołanej fakultetu tworzyć niejako osobne oddziały
 zawodowe, które jednakże przynależą do fakultetu. Oddziałami cyrku-
 larów daje się prawo do wykonywania zadań i sekretariatu nie różni
 powołania funkcji przez dydaktykę lekarską, gdyż powołaniem
 różni się funkcja, iż lekarz musi być sekretarzem medycznym.
 Ścisłego związku dydaktyki lekarskiej z innymi dydaktykami jest
 trudny do przeprowadzenia. Dydaktyka lekarska może ustnie sobie,
 i nie mówiąc już o praktyce (w nauce klinicznej) może mieć
 wpływ tylko studentów medycznych.

Allego

"Kwestya korporacyjności uniwersytetów."

Korporacya jest ze stanowiska prawa osoba prawna. Jej istotną cechą jest zdolność nabywania majątku i autonomia prawa w aa. kresie jej organizacyi.

Słowo universitas oznacza pierwotnie nie "universitas litterarum", które to pojęcie dopiero później się wytworzyło, lecz "universitas magistrorum et scholarium", a więc zrzeszenie osób uposażone w prawa korporacyi.

Charakter korporacyjności leży tak głęboko w istocie i duchu Uniwersytetów, tkwi tak silnie w historyi ich tworzenia się, że nawet reakcyj. ne rządy austriackie nie zdecydowały się nigdy na uchYLENIE tego charakteru. Starali się tylko stopniowo przez wydawanie poszczególnych przepisów przekształcać je na "wyraźne państwowe zakłady naukowe. Mimo to, zdolność wybitnych uczonek zawsze podkreślały i teoretycznie masadniały korporacyjny charakter uniwersytetów, a nawet urzędnicy zbioru austriackiego Ministerium oświaty wydany przez Becka i Kellego nie mógł się zdecydować na zaprzeczenie i tylko oświadcza (str. 1 i 2) że kwestya osobowości prawnej uniwersytetów jest sporna. Wszelkie wątpliwości uchyla jednak akt fundacyi Uniwersytetu w Czerwiowcach, podpisany przez cesarza Franciszka Józefa, który to akt swym brzmieniem naszą kwestyę, dla wszystkich uniwersytetów stanowczo rozwiązuje. Wskazując na cytany: "Wir befehlen, daß diese neue Hochschule ^{seich} in allem und jedem, was nicht für sie besonders geordnet ist, nach jenen Gesetzen organisieren und gestalten, welche für die anderen Universitäten in unseren im Reichsrath vertretenen Königreichen und Ländern bestehen, und wir gewähren ihr zugleich alle jene Rechte, Vorrechte und Freiheiten, welche diesen... Uni."

versitäten von uns und unseren Vorfahren al-
bergnädigst gewährt worden sind. Wir wollen
insbesondere, daß diese Universität innerhalb
des geltenden akademischen Rechtes eine mit
voller Selbstständigkeit und Autonomie ausge-
rüstete Korporation bilde, welche ihre inneren
Angelegenheiten frei ordnet und verwaltet."

Skoro więc uniwersytety w Austrii aż do
jej rozpadu miały charakter korporacji, to
nie byłoby słusznym, charakter ten im odebrać;
przeciwnie wolnościowy duch czasu wymaga,
by charakter korporacyjny uniwersytetów był
ściśle od właściwości wprowadzanych przez
Radę austriacką i rządy im pełną, autono-
mnie, najlepszą rekonię swobodnego rozwoju
i postępu wiedzy.

Pomijając jednak rozwój historyczny
podkreślić należy, że nie trafności myśli kształ-
towania uniwersytetów na model wyższych
szkół państwowych i konieczność organizo-
wania ~~ich~~ uniwersytetów na odmiennych pod-
stawach, niż szkoły średnie, wynika z odmiennych
celów i zadań tych zakładów naukowych.
Szkoły średnie mają przygotowywać
młodzież bądź do studium uniwersyteckiego,
bądź do zawodów praktycznych i w tym zakresie
się korzystać dla celów nauczania z postępów
nauki. Ich zadaniem w tym zakresie jest - nie
produkcyja - lecz reprodukcyja. Zadaniem uni-
wersytetów jest w pierwszym rzędzie pielęgnacja
wzrostu czystej nauki i troška o postęp wie-
dzy, a dopiero obok tego teoretycznie przygo-
towanie słuchaczy do praktycznych zawodów.
Jakkolwiek państwo nie może spierać z oka
popierania rozwoju nauk, to jednak na pierw-
szy plan wysuwa się zawsze cel praktyczny, za-
pewnienia na uniwersytetach teoretycznego
przygotowania przyszłych lekarzy, sędziów i t.p.

Kultywowanie czystej nauki, które jest możliwe tylko w zakładach zasobnych w odpowiednie środki naukowe i pieniężne, musi wobec tego liczyć nie tylko na uposażenie ze strony państwa, ale i na poparcie ze strony ofiarności publicznej. Korporacyjność uniwersytetów ma tę ofiarności umożliwić, podczas gdy zorganizowanie ich we formie państwowych zakładów naukowych musiałoby ją zupełnie uniemożliwić lub przynajmniej znacznie utrudnić. Na jakie wątpliwości i prawne trudności natrafiamy w Austrii zapisy na rzecz uniwersytetów, wskazuje nam przykład opisany w opinii Uniwersytetu w Grazu, ogłoszonej przez prof. Steinlechnera (Entscheiden der rechts- und staatswissenschaftlichen Fakultät der k. k. Karl-Franzens-Universität in Graz über die rechtliche Natur und Behandlung von Vermögengenzuwendungen an die Universität oder an eine Fakultät - Graz 1906). Tego rodzaju trudności prawnych należy unikać, bo każdy ofiarodawca chce mieć pewność, że majątek przez niego ofiarowany zostanie istotnie użyty na cele przez niego wskazane, a to jest możliwe tylko - o ile idzie o ofiary na cele uniwersytetu - tylko przez nadanie uniwersytetowi osobowości prawnej.

Korporacyjność uniwersytetów ma dla Uniwersytetu lwowskiego, jako uniwersytetu królewskiego, jeszcze z innych przyczyn doniosłe znaczenie praktyczne. Choć jest uzasadnione nadzieje, że Lwów po wieki zostanie częścią Polski, to jednak nie jest wykluczone, że mógłby dostać się pod obce panowanie. Jakie szkody takie obce, choćby przejściowe i najkrótsze panowanie może wyrządzić uniwersytetowi, gdyby on był zakładem naukowym państwowym,

Łatwo przewidzieć, jeżeli się zważy, że własność
majątek państwa przechodzi wedle prawa nie-
dymiarodowego na własność zdobywcę, podczas gdy
majątek prywatny, a takim jest majątek kor-
poracji, musi zostać niezmieniony. Ponieważ
trwanie uniwersytetu jest obliczone nie na
dziesiątki lat, lecz na stulecia, musi się i to
możliwość wziąć w rachubę i przeszkodzić, by
w razie takich zmian obce państwo nie wzięło
majątku uniwersytetu na inne obce nam cele.

Przyznanie uniwersytetom charakteru kor-
poracji nie stoi bynajmniej na przeszkodzie
zastrzeżeniu Rządowi odpowiedniego wpływu
na sprawy uniwersyteckie. Jaki ^{miaty} ten wpływ ^{od po-}
czątku, powstania uniwersytetów ^{był} ^{był} ko-
ściół, państwo lub nawet miasta. Wpływ ten
jest zresztą w całej pełni uzasadniony tem, że
korporacja uniwersytecka ~~nie~~ musi - do-
pokąd nie uzyska wystarczającego własnego
majątku - czerpać swe uposażenie z fundu-
szów państwa, oraz tem, że uniwersytet ma,
obok zadań pielegnowania czystej nauki, speł-
niać ważne dla państwa zadanie przygotowy-
wania młodzieży do zawodów praktycznych
(duszpasterzy, lekarzy, sędziów i t.p.). - Te dwa mo-
menta: uposażanie uniwersytetów przez Rząd
i konieczność zapewnienia należytego przygo-
towania słuchaczy uniwersytetu do zawodów
praktycznych winny być jedynymi wskaza-
niami i granicami wpływu Rządu na sprawy
uniwersyteckie. Pozatem winna uniwersyte-
tom służyć zarówno wolność nauki, jak i za-
pełna autonomia prawna i naukowa.

Z motywów powyżej podanych stawiam

wniosek uchwalenia, że:

1. a. uniwersytety powinny być zorganizowane jako korporacje prawa publicznego z zupełną autonomią prawną i naukową;

b. każdemu uniwersytetowi służy prawo utworzenia dla siebie statutu, podlegającego zatwierdzeniu Rządu;

2. wpływ Rządu na sprawy uniwersyteckie nie powinien iść dalej, niż tego wymaga konieczność zapewnienia należytego przygotowania słuchaczy uniwersytetu do zawodów praktycznych i kontrola nad funduszami wyplacanymi przez Rząd.

3. tradycyą przechowane przywileje uniwersytetów, jako korporacji publicznej, winny być nadal zachowane, w szczególności winien być uniwersytetowi przyznany głos werybny w reprezentacji państwa, władza dyscyplinarna i nie tylko, ale i terytoryum uniwersyteckiego ze strony władz policyjnych (jako zażytek dawnego sądownictwa uniwersyteckiego).

II

„Uniwersytet jako podmiot majątku”

Przez przyznanie uniwersytetom charakteru korporacji uzyskają one prawo nabywania majątku. Obecny majątek nieruchomości winien być na rzecz uniwersytetów wpisany do ksiąg publicznych. Prawo rozporządzania majątkiem pochodzącym z uposażenia rządowego służyć może uniwersytetom tylko za zatwierdzeniem Rządu, majątkiem zaś pochodzącym z ofiarowości publicznej tylko zgodnie z wolą ofiarodawcy.

III.

"Stosunek majątku uniwersytetu do uposażenia wydziałowego przez rząd."

Uposażenie wypłacane przez rząd staje się z chwi-
łą, wypłaty majątkiem uniwersytetu. Ma ono słu-
żyć na zapewnienie wykładow przez rząd wyzna-
czonych i majątek nabyty w innej drodze nie
może zwolnić rządu od wypłaty uposażenia
rząd przymusowego. Wszelki majątek nabyty
w innej drodze, a nie przeznaczony na pewne
specyalne cele ma być wyty na cele pie-
gowania czystej teorii.

IV.

"Sposób pobierania i wytkonaia fundu-
szów uniwersyteckich"

Uchwalenie w budżecie państwowym ^{uposażenie} ma
być w całości wypłacane ^{lecz z potrąceniem dla Rządu prawa} uniwersyteckim, ^{zgodnie z} po-
brażania t. zw. interkalariów, które jednak bo
Rząd musi mieć odpowiedni fundusz na opła-
canie remuneracji za wykłady profesorów ba-
wiających na urlopie lub zmarłych i inne nie-
stałe wydatki. Wypłatę płac i rozdziel dot-
cyi uskuteczenia sam Uniwersytet, gdyż on, a
nie poszczególni profesorowie popierają uposa-
żenie rządowe

Sprawa budżetu i zarządu funduszami
należy do punktu 5 kwestyjonariusza.

V.

"Własność korporacji w stosunku do
zakładów uniwersyteckich"

Tylko uniwersytet jako taki może być pod-
miotem majątku, nie zaś poszczególne wy-
działy lub zakłady.

Uniwersytety są korporacjami z obejmującymi jako członków wszystkich profesorów oraz docentów habilitowanych, podlegających władzom akademickim. Docenci lub inni ~~inni~~ osoby uprawnione do nauczania, należące jednakże względu na swoje stanowiska zawodowe do innych organizacji lub korporacji, korzystają w okresie wykonywania z praw dotyczących z zajęciem nauki i celstwu, nie są jednak członkami korporacji uniwersyteckiej. Nie mogą zatem wchodzić w skład władz akademickich; w wyborach tychże władz zaś może opoś takich osób brać udział jedynie przez reprezentację ustanowioną w okresie posiedzeń tychże władz.

względnie przez
wydziału oraz
osobistych
akademickich,

Uniwersytetowi jako korporacji przysługują osobowe prawa. Mogą zatem nabywać i posiadać majątek nieruchomy lub ruchomy, oraz rozporządzać tym majątkiem zgodnie z przepisami posiedzeń przedstawicieli majątkowych, pod nadzorem władz państwowych do kontroli zarobku

Furta: reuowe nie-
prewarane, a w irregular-
nowi furta: wywarane
z tym stanem budowania,
wskazaniem elementarn-
nem lub wojennem, lub
inne nagte furta:
nie objęte preliminarzem
powozi zarzut państwa.
ny

map, tćiem kanych fundacyj
lub korporacyj prawno-publi-
nych w państwie. Tak samo
mogą zarządać fundacyami
lub państwowemi.

w postępowaniu.
 W postępowaniu administracyjnym budżetowi rocznie
 przez władzę państwową, jako
 Instancję katedr, zakładów, bibliotek
 i t. d. a niżej ewolucji
 przeobrażenie na utrzymywanie
 biur, urzędów, służby i
 budynków, stanowi dochód
 majątku (wreckuicy) stanowiący
 która jest obowiązkiem z Instancji
 budżetowej pokrywać wydatki ~~preliminacyjne~~
 pokrywane z opłatami personalnymi
 profesorów, urzędów, asystentów
 służby i t. d. ~~przez i utrzymywanie~~ budynków, biur i zakładów
 narzem. Ewentualne oszczędności
 wynikające z nieumierania pewnej
 porcji ~~preliminacyjnej~~ być może wycięte na
 pokrycie ~~nieobowiązkowych~~ innych
 porcji, albo też wcielone do
 ogólnego majątku korporacji.
 O takich przesunięciach w obrotach
 preliminarza jednego wydziału
 stanowi Collegium profesorów
 danego wydziału wyodrębnionego
 2/3 głosów przy obecności 3/4 członków.
 O przesunięciach w zakresie
 wydatków ogólnych stanowi
 Senat uczelni, wyodrębnionego głosów,
 po zasięgnięciu opinii wszystkich
 wydziałów.

Do majątku korporacyjnego
wchodzi również opłaty spe-
cjalne, ^{jak to należy} ~~to należy~~ ^{prawnicze}
wpisywa, ^{lub inne} ~~lub inne~~ ^{ustano-}
wione na wniosek Senatu
akad. przez Ministerstwo
W. R. i O. P. Uchwała Senatu
może uchwały takie być
prerogatywne na cele kre-
cyjne po zastąpieniu opłat
wystających wydatków.

Podjęci, rady i'żony
uniwersytetów są własnością
korporacyjną. Rozporządzenie
ta, własność ^{przez korporację} ~~przez korporację~~
zastępcę Ministerstwa
W. R. i O. P. Wypadek
stanowią przedmioty urządzenia
wewnętrznego, o ile są zwarte
lub zbierane i'nie zachodzi
potrzeba zastąpienia ich
nowymi na koszt państwa;
w tych wypadkach władze
akad. mogą samowolnie
rozporządzać.

Podkreślenie zarządcy
roku akademickiego przewidziane
Senat ^{akad.} ~~akad.~~ ^{stwierdza} ~~stwierdza~~ ^{wznowę} ~~wznowę~~ ^{kre-}
sowane sprawowanie o stanie
wystających funduszy zarobkowych
uniwersyteckich ^{własnych} ~~własnych~~ ^{jak i' tych,}
których zarząd sprawuje lub
nadzoruje, jak również

o stanie budynków, kwaterów
i zbiorów. Przedstawi też
stan wydaty wszystkich
ptac i lotczych objętych
przelicznikiem budżetowym,
oraz restaurację sposobu
wzycia lotczych porównań
budżetowo na rachunki i zbiory.

Kapitał korporacyjny
uniwersytetu nie podlega
żadnym postanowieniom ani uster-
kom. Lotczy to również
fundacji porównań na
wzrost się usterki, lub też
na celów naukowych w ogóle,
o ile fundacje te znajdują się
pod zarządem władz akadem. —

Alekar 7
Punkt 4.

Autonomia naukowa uniwersytetów winna być zapewniona a ograniczona
tylko o tyle, ^{o ile} uniwersytet przez odpowiedź odbywanie odpowiednich egzaminów
preparami państwowymi oznaczonych wykładów i egzaminów na przygotowanie
kandydatów do zawodów praktycznych. Ułożenie nie programu wykładów jest
zasadniczo atrybutem wytworze Wydziału i Senatu, Rectori jednak winna być
formalna kontrola, czy wykłady obowiązujące dla kandydatów do zawodów praktycz-
nych miły zgodne oraz czy profesorowie remunerationi przez Państwo czynią
zadanie obowiązków wyznaczonych i sekrecie nominacyjnym. Do egzaminów sąsiad
prawa do wykonywania zawodu praktycznego Rectorowi miało być komisarz
w sprawach organizacyjnych uniwersytetów, kontrolujący studjów do zawodów praktycz-
nych i egzaminów winny wyjechać reprezentacji resortu być pośrednie wytaczaniem
opinii wydziału uniwersytetów na odpowiednich aukciach. Tym udziałem wyjecha-
nych ulg w studjach i egzaminach, przy wstawianiu półrocznych sprawozdań na uniw-
ersytetach egzaminacyjnych oraz przy nabywaniu dyplomów egzaminacyjnych odpowiedni
komisarzy Wydziału mają być przewidziane Ministerstwu Obrony do zatwierdzenia a
to celem ujednolicenia postępowania w tym względzie wydziału uniwersytetów
oraz celem ^{zorganizowania} strażnicstwa przez wydziałów uniwersytetów z górnictwa.

W sprawach administracyjnych winna być uniwersytetom formalna jak naj-
mniej samodzielność. Opowie ostatecznych budżetów państwowych ~~wydziałów na Minister~~
zgodnie z tym uniwersytety powinny posiadać źródła własnych dochodów i mieć
swobodę swobodnego rozporządzania nimi na cele z dotychczasowych uniwersytetów
związane. Kontrola finansowa wydziału dochodów i wydatków uniwersyteckich
przystępuje według zasadniczych miar państwa Rectori.

Katowice nauczania z Katedry uniwersyteckiej powinna być nieograniczona
t.j., że profesor musi mieć zagwarantowane dotychczasowe prawo wykładać z całej
szkolą z uniwersyteckiego przedmiotu i oświaty.

Porady profesorów na Katedrach uniwersyteckich jest przez Wydział, Rectori jednak
przystępuje prawo weta, w razie którego Wydział ma prawo innego kandydata. Tym

INSTYTUT MEDYCyny SĄDOWEJ C. K. UNIWERSYTETU WE LWOWIE.

L. prot. sekc.

Sekcja

Obducent:

Nazwisko	Data śmierci	Zwłoki dostawiono	Data sekcji
Wiek Zatrudnienie			

Treść doniesienia:

Rozpoznanie anatomiczne:

Uwagi:

PROTOKÓŁ SEKCyjny.

arguowaniem petyi dla powołanego przez Wydział profesora Bred na prawo
blizszego określenia normami jego obowiązku nauczania i tożsamość do prze-
pisanie obowiązujących dla programów studiów przygotowujących do zawodu prak-
tycznych. Granica wieku, o której któryś profesor może zajmować katedrę uni-
wersytecką jest nie 40 lat, lecz tym i więcej może Wydział pomyśleć
profesorowi pisać jeden rok t. j. honorowy uprawniający go do powołania na
Katedrę.

Habilitacje docenta powołają Wydziały atybu, uniwersytetów, program
obowiązków nominacji doktora przez Wydział i tożsamość do senatu akademickiego a
doktorat w Osiaty otrzymuje tytuł docenta i prawo do celem
powołania wicedoktora i doktora, gromadzenia nauk.

Nominacje asystentów należą do Wydziału a Bred tytuł po
doktoracie o obywatelowej nominacji asystenta oznaczać może
Wydział mianując asystenta na okres 4 lat i może mu w każdym czasie
przedstawić asystenta, jeżeli dokonał na sobie dwa lata. Stwierdzić 6 lat
trwającą asystenturę stać może asystenta wymaga przedstawić asystenta
młodszy i zastępcę senatu akademickiego.

Doktor jest zastępcą stopniem wyżej naukowemu. Doktorat jest
młodszy i tożsamość do dyrektora państwowego prawa wykształ-
cenia państwowego, którego przez wydział młodszy funkcjonuje
komisja nauk. Dla młodszych fakultetów może doktorat o młodszy analogii
młodszy wymaganiom do doktoratu i egzaminu państwowego zastępcy
te młodszy i zastępcy lub o młodszy.

Doktorat honorowy może być mianowany Wydziałem z zastępcy na pełną
naukowemu i to przez ten Wydział, którego zastępcy prace naukowe
Bredy. Ustawa Wydziału może być pomyślana, jeżeli nie
dopuszczalność młodszy i młodszy Wydział, który może odpowiedzieć
swoją pracą, młodszy i tożsamość do zastępcy i tożsamość do senatu
akademickiego.

INSTYTUT MEDYCYNY SĄDOWEJ C. K. UNIWERSYTETU WE LWOWIE.

L. prot. sekc.

Sekcya

Obducent:

Nazwisko	Data śmierci	Zwłoki dostawiono	Data sekcyi
Wiek Zatrudnienie			

Treść doniesienia:

Rozpoznanie anatomiczne:

Uwagi:

PROTOKÓŁ SEKCYJNY.

2a.

Charakter nauczania uniwersyteckiego, a mianowicie radon skrymini
potrzebom praktycznym (kształcenie adwokatów, sędziów, leka-
rzy, duszpasterzy, nauczycieli oraz. potrzebie pielęgnowania sty-
stej teorii.

Uniwersytety mają na oku
przedewszystkiem pielęgnowanie na-
uki i kształcenie przyszłych bada-
czy naukowych. Wdrażając zaś
młodzież do umiejętnego postępowania
się metodami poszukiwania na-
ukowych, przygotowują ją tem
samem do tych zawodów praktycz-
nych, których wykonywanie wy-
maga naukowego sformowania
dotyczących gęstej wiedzy i samo-
dzielnego sądu o wchodzących
w ich zakres zagadnieniach
teoretyczno-praktycznych.

2b.

W kwestyi stworzenia instytutów dla prac wyjątkowo teoretycznych.
Związanie ich z Uniwersytetem, czy umieszczenie?
Stworzenie obok Instytutów univer-
syteckich w zwykłym tego słowa
znaczeniu osobnych Instytutów,
poświęconych wyjątkowo badaniom

naukowym jest rzecz, pożądana;
Instytuty te jednak powinny po-
zostawać w związku z Uniwersy-
tetem.

2 c.

Stosunek Uniwersytetu do popularyzacji nauki w społeczeństwie.
Uchwalono jednomyślnie (wniosek
Prof. Abrahamia):

Popularyzowanie nauki nie jest
wprawdzie zadaniem Uniwersyte-
tów; powinny jednak Uniwersytety
mieć prawo urządzania wykładów
popularyzujących.

2 d.

Stosunek Uniwersytetów do szkolnictwa średniego i ludowego.

Uchwalono jednomyślnie:

- 1) Żądać, aby Uniwersytet miał
wpływ na plan nauk szkół śred-
nich, przygotowujących do wstępu
na Uniwersytet.
- 2) Żądać nadzoru reprezentanta
Uniwersytetu w Magistraturze
szkolnej.

kwestya korporacyjności Uniwersytetów.

a.) Uniwersytety winny być zorganizowane jako samorządne korporacje prawa publicznego na podstawie statutu rannego, wydanego przez rząd dla wszystkich uniwersytetów państwa.

W obszarze tego rannego statutu każdy Uniwersytet układa postanowienia szczegółowe, podlegające zatwierdzeniu przez rząd. Zatem wpływ rządu na sprawy uniwersyteckie winien być tylko tak daleko, jak tego wymaga konieczność zapewnienia należytego przygotowania studentów Uniwersytetu do zawodów praktycznych i kontrola nad funduszami wyżywieniem przez rząd.

b.) Eksterior korporacji uniwersyteckiej winni być wszyscy profesorowie zwyczajni i nadzwyczajni i docenci prywatni, oraz immatrykulowani uczniowie; prawa i obowiązki każdej ka-

tegorji członków korporacji
określa jej statut.

f.) Tradycja, przechowane przy-
wileje Uniwersytetu jako korp-
racji publicznej winny być za-
chowane i w statucie zabezpie-
czone; w szczególności winien
być Uniwersytetowi przyznany
głos węgły w reprezentacji
państwa, władza dyscyplinar-
na i nieetykalność terytorjum
uniwersyteckiego ze strony władz
policyjnych.

3.b.

Uniwersytet jako podmiot majątku.

Mając charakter korporacji

Uniwersytety posiadają tem pa-
nem osobowości prawnej, zatem
zdolność nabywania ruch-
nego i nieruchomego mająt-
ku i rozporządzania nim
w granicach określonych w sta-
tucie oraz jego przechowa-
niem.

3.c.

Stosunek majątku uniwersyteckiego
do uposażenia udzielanego przez
rząd.

Uposażenie, wypłacane przez rząd
Uniwersytetowi na potrzeby rzeczowe,
staje się z chwila wypłaty majątkiem Univer-
sytetu. Majątek, nabyty przez Uniwersytet w innej
drodze, nie może kwalifikować się do wypłaty upo-
sazania, raz przyznanej.

Spisób pobierania i użytkowania fundusów uniwersyteckich.
~~Stosunek Uniwersytetu do uposażenia nadzielnego przez rad.~~

a.) Wszelkie gmachy uniwersyteckie, będące obecnie własnością radu, winne być wpisane na rzecz danego uniwersytetu do ksiąg publicznych; tak samo stają się własnością danego uniwersytetu całe jego urządzenie wewnętrzne i wszelkie jego środki i zbioru naukowe, pochodzące z przyznawanego uniwersytetowi dotąd przez rad uposażenia.

b.) Uposażenie, przyznawane uniwersytetowi przez rad na pokrycie wydatków personalnych (płace profesorów, remuneracye docentów prywatnych i suplentów, płace urzędników bibliotecznych, asystentów i innych naukowych sił pomocniczych, nauczycieli w ściślejszym tego słowa znaczeniu, urzędników, podurzędników, oraz służby), wypłaca rad bezpo-

średnio uprawnionym do tego osobom.

j.) Uposażenie przyznawane uniwersytetom przez rząd na pokrycie wydatków rzeczowych (dotacje zakładów naukowych, wydatki na potrzeby biblioteczne, kancelaryjne i gospodarskie, na konserwację budynków i inwentarza) wypłaca rząd kvesturze uniwersytetu; z chwilą tej wypłaty uposażenie to staje się własnością uniwersytetu, który zarządza dotychczasowymi funduszami zgodnie z ich przeznaczeniem, zdając raz na rok rządowi na pośrednictwem Senatu akademickiego sprawę z ich użycia.

5.) Oszczędności, wynikające ewentualnie z niewyexersowania pewnych funduszy, należących do uposażenia rzeczowego, mogą być użyte na pokrycie bieżących niedoborów innych funduszy tegoż uposażenia. Takie przesunięcia mogą

jeśnak, o ile chodzi o dotacje
naukowe zakładów, nastę-
pić tylko za zgoda, wchodzą-
cych w grę fakultetów, o ile
zaś chodzi o inne finansowe
objęte uposażeniem maceownem,
tylko z uchwały senatu akade-
mickiego.

2.) Pochodzącemu z dawniejszego
lub bieżącego uposażenia rządo-
wego budżetowi uniwersyteckie-
mu, ich wewnętrznemu urząda-
niem, jakoteż pochodzącemu
z tego samego źródła zbiorami
i przekazami naukowemu rozpo-
rządzać może uniwersytet tylko
za zgoda, radu. Wyjątek two-
rzą przedmioty urządzania we-
wnętrznego, o ile są, rzadkie
lub zbyt cenne i nie wymaga-
ją zastąpienia ich nowemi
na koszt radu.

3.) Co do jednorazowych więk-
szych wydatków radu na cele
nadzwyczajne (wybudowanie
nowych gmachów uniwersy-
teckich, większe roboty rekon-

strukcyjne, pierwsze urządze-
nie i wyposażenie nowych ka-
tedr naukowych i t.p.)
winno być stosowane analogi-
cznie sformułowane powyżej
ad a, b i c zasady, bez względu
na to, w jakim zakresie
wspomniane roboty budowla-
ne i rekonstrukcyjne będą wy-
konane.

3e.

Własność Korporacji w stosunku do zakładów uniwersyteckich.

Podmiotem majątku uniwersy-
teckiego może być tylko Univer-
sytet jako taki; nie mogą więc
posiadać własnego majątku ani
poszczególne fakultety, ani przy-
godne zakłady naukowe Univer-
sytetu. Uniwersytet może jednak
majątkiem i dochodami, które
otrzymuje na pewne określone
cele, (n.p. na rzecz poszczególnych
katedr lub zakładów naukowych)
rozporządzać tylko zgodnie z ich
przeznaczeniem.

Świestya autonomii naukowej uniwersytetów.

Autonomia naukowa uniwersy-
tetu winna być pogłębiona w mi-
rse jaknajszerszej, a ograniczona
tylko o tyle, o ile uniwersytet ma
w myśl ogólnych, przez państwo
wydanych przepisów przygo-
tować kandydatów do zawodów
praktycznych (zob. 3.a.α). Ukła-
danie zatem programu wykła-
dów należy winno do kompe-
tencji Wydziałów i Senatu aka-
demickiego, przytem Rządowi
przystępuje prawo kontroli, czy
wykłady potrzebne dla kandy-
datów do zawodów praktycz-
nych zostały ogłoszone, oraz
czy wynagradzane z fundu-
sów państwowych siły nauczay-
cielskie czynią radoré natoxo-
nym na nich obowiązkiem.

Przepisy rządowe, dotyczące się
urządzenia studiów i egzaminów,
wymaganych od kandydatów
do zawodów praktycznych, win-
ne być przez rząd wydawane

po wystuchaniu opinii wyrost-
kich uniwersytetów droga, a z po-
wiednich aukiet. Organizacja
studenckich, przygotowujących praj-
słych badaczy naukowych, na-
leży do samego uniwersytetu;
przepisy co do egzaminów doktor-
skich wymagają jednak - tak
samo jak ^{w przyszłości} wszelkie ~~inne~~ ^{inne} niejsze oś-
wiecenie w wyjątkowych wypadkach
odchylenia - zatwierdzenia na-
du. To samo dotyczy się notyfik-
kacji dyplomów doktorskich, po-
chodzących z uniwersytetów za-
granicznych.

4.b.

Wolność nauczania.

Wolność nauki i nauczania
uniwersyteckiego winna być po-
równa zasadniczymi ustawami
państwa w tem zakresie, by
każdy profesor i docent wy-
szołszy uniwersytetu miał moż-
ność przedstawiać i opowiadać
z katedry według swego nau-
kowego przekonania i sposobem

naukowym wszelkie zagadnie-
nia wchodzące w zakres repre-
zentowanych, przeszeń głębsi-
wiedzy. Tak samo winien każdy
profesor i docent prywatny mieć
sufficientną swobodę w wyborze
metody swych wykładów i cwi-
ceń.

H. c.

Wpływ na nominacje i habilitacje, obsadzanie posad
asystentów i t.p. Stosunek do Rządu w tym zakresie i gra-
nice kontroli rządu nad funkcjami Uniwersytetu.

a.) Powoływanie profesorów na
katedry ogólniejsze lub nowo-
kreowane jest rzeczą Wydziałów;
rządowi przysługuje jednak
prawo zatwierdzenia tego, w razie
którego Wydział ma obowią-
zek powołać innego kandyda-
ta. Asygnuje powołanemu
przez Wydział profesorowi robo-
ty, rząd zarządził określić ka-
dres jego obowiązków naucz-
cielskich ze względu na program
studiów, przygotowujących do

zawodów praktycznych.

β.) Przeniesienia profesorów
w stan spoczynku orzekają Wy:
działy za zatwierdzeniem przez
rząd. Profesor, który ukończył
70. rok życia, przechodzi do
ypso w stan spoczynku, o ile
Wydział nie przysądzi mu pra:
wa pełnienia funkcji profe:
sorskich na przeciąg dalszego
roku (nieważność nie przysądza
mu z roku na rok prawa dal:
szego pełnienia funkcji profe:
sorskich). Profesor przeniesiony
w stan spoczynku zachowuje
prawo wykładania.

γ.) Habilitacyi docentów pry:
watnych dokonują Wydziały za
zatwierdzeniem Senatu akade:
mickiego, który równocześnie
zatwierdzonej, jak o niżej
zatwierdzonej habilitacyach
przedkłada Ministerstwu
sprawozdanie.

δ.) Mianowaniu adjunktów,
prorektorów, kustoszów i t.p. da:
lej asystentów i innych nauko-

wych sít pomocniczych należą
do Wydziałów (jeden głos i do
dyrektorów Zakładów naukowych);
kto otrzymawszy zawiadomie-
nie o nominacji asygnuje
płać. Wszelkie nominacje dystetu-
tów i innych naukowych sít po-
mocniczych opiewają na najwy-
żej dwa lata i mogą być dwu-
krotnie przedłużone; dalsze pro-
wizie - po upływie sześciu
lat - może nastąpić tylko z wy-
jątkowych powodów za zatwier-
dzeniem Senatu akademickiego.

ε. Mianowanie nauczycieli
w ściślejszem tego słowa znacze-
niu dokonują Senat akade-
micki na wniosek Wydziału(ów),
kompetentnego do oceny kwalifi-
kacyi danego kandydata
(n. j. przy nauczycielach je-
zyków nowożytnych Wydziału
filozoficznego, przy nauczycielu
gimnastyki Wydziału lekar-
skiego), a o dokonanej nomi-
nacji uwiadomienia właściwe.

5.) Co się tyczy kontroli rzędu nad
funkcyami Uniwersytetu w ogóle,
wykonują ją rząd przez wła-
dze akademickie, które mają
obowiązek przedkładać Mi-
nisterstwu odpisów protokołów
posiedzeń Senatu akademickie-
go i kolegiów profesorskich
oraz rządanych przez Mini-
sterstwo wykazów i sprawozdań.

H. d.

4e.

Doktoraty rzeczywiste i honorowe.

Doktorat rzeczywisty uzyskuje w zasadzie absolwent Uniwersytetu, który odbył przepisane studia i zdał wymagane egzamina, a to na jednym i tym samym Wydziale. Zdawanie części tych egzaminów na innym Wydziale wymaga poprzedniej zgody

obu wchodzących w grę Wydziałów.

Doktoratów jest tyle rodzajów, ile istnieje różnic Wydziałów; stopnia doktora udziela Wydział przez wyznaczonego promotora w obecności Dziekana pod przewodnictwem Rektora.

Doktorat honorowy może być udzielony za wyjątkowe zasługi położone około nauki [mniejszość: wyjątkowo wybitnym uczonym, a to przez Wydział, w którego zakres wchodzi prace naukowe kandydata]. Zamiar Wydziału przyznania doktoratu honorowego, ma być podany do wiadomości innych Wydziałów danego Uniwersytetu, które wyrażają o tym zaopiniowanie swoje. Następnie zapada na Wydziale, który podjął inicjatywę, uchwała, która, jeżeli jest pozytywna, wymaga do swej prawomocności większości $\frac{2}{3}$ głosów